

A „Harmonia” zeneműkereskedés minden

A „Harmonia” zeneműkereskedés minden

HARMONIA

ZENE ÚJSÁG
ÉS HANGVERSENY SZEMLE

Felelős szerkesztő
HUBAY KÁROLY

Kiadja
a „HARMONIA” zenemű- és zongorakereskedés részvénytársulat
Budapest, Váci-utca 9. szám.

Mindentek minden hó 1, 10 és 20-án.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VÁCI-UTCA 9
a „HARMONIA” zenemű- és zongorakereskedésben.

A magyar női karének egyesület és a „Budapesti Zeneművész Kör” hivatalos közlönye.

Millenium és zene.

Magyarország s a magyar állam fennállásának ezredik évfordulási ünnepe, immár a küszöbön van. Már csak alig másfél év választ el tőle, a mikor a világnak be kell mutatni a magyar nemzetnek s az országának azt a fokozatos haladást, fejlődést, melyet egy ezredév alatt minden téren manapságig elért. Angliát kivéve nincsen az európai kontinensen nép és ország, mely régebbi alkotmányos étellel dicsekedhetnék, mint a magyar. Igaz, hogy kiváltságos rendi kaszturalom alapján lett az szervezve s állt fenn egészen az 1848-iki átalakulásig; de ily alakban is oly bámulatosan kombinált szervezeti erőnek volt az politikai forrása, mely ezer évig volt képes dacolni, száz meg száz veszéllyel és romboló ellenséggel. S hogy életét, fennállását még további ezredévre is biztosítsa, nem volt másra szüksége, minthogy a régi rendi alkotmány sánczeit a szabadság, jog, egyenlőség s testvériség elve alapján, az ország minden polgárára nézve kitágítsa s annak sánczkörébe, az egész ország minden ajku népét különbség nélkül belevonja.

Ez történt 1848-ban s ez fogja — bármit mondjanak az ellenlábások — a magyar állam fennállását további ezer évre is biztosítani. Mert azóta szabad tulajdona lett a népnek nemcsak a föld, hanem a nemzeti s állami élet minden anyagi s szellemi forrása is; s mert büvös hatalma van a szabadságnak. Erőt fejleszt ki minden téren, erőt kölcsönöz még a gyengének is, s az összpontosított erők alkalmazásával, valamint már eddig is csodákat művelt e hazában, úgy ezentúl még inkább lesz hivatva a második ezredéves életnek megbonthatatlan alapkövét letenni.

Nincs nemzet Európában, mely a kulturális tereken hat-hét évtizeden át gyorsabban kimagasló vívmányokat mutatott volna fel, mint a magyar. A ki a tudomány, irodalom és művészet terén, a magyar állam jelen stádiumában elfogulatlanul s tárgyilagosan széttekint: annak be kell ismernie, hogy a magyar fajnál életrevalóbb képességet — az adott időhöz aránylag viszonyítva — egyetlen európai népcsalád sem mutathat fel. A tudományos, az irodalmi, a művészeti egyetemes világ, tisztelet és elismeréssel említi a magyar szellemi nagyságok neveit s méltó helyet nyit nekik a nemzetközi versenyben.

De egy téren sem kellett a magyarnak kilenczven mértföldes sarukat felöltetni, hogy csak némileg is a s

művelt nemzetek mellé sorakozhassék, mint épp a zene terén, mely a legelhanyagoltabb, legelvárvultabb s mondjuk ki őszintén — a rendi privilegiumokkal járt büszkeség mellett — a leglenézettebb szellemi foglalkozást képezte e hazában. A régi magyar rendi világban, belső lelkiéletében, a legutolsó szerepet játszták a művészetek, ezek közt pedig a zene éppenséggel a legeslegutolsó. Kapóra jöttek tehát számára e tekintetben az országba korán bevándorolt fogékony és genialis cigányok, kik minden idegen ajku népfajok közül a leghamarább s a legátérzettebben asszimilálták magukat a magyarság előjogosított kis királyaival, kik aztán teljesen rájuk is bízta a zene kezelését, dúsán kárpótolván őket anyagilag az általuk nyújtott élvezetekért, melyeknek önmaguk által való megszerzése, a mellett, hogy meg nem szokott fáradságukba került volna; még magukhoz méltónak sem tartották.

A szó szorosabb s magasabb értelmében, úgy az általános, mint a nemzeti zenei kultúra Magyarországon, alig vezethető vissza régebbi időre, mint hat-hét évtizedre. E század elején még bölcsőkorát élte; a 30-as években kezdett először föleszmélni; 40-es években a nemzetközihez, a nemzeti aspirációk is csatlakoztak s a tiszta magyarság köréből akkor már számosan kimagasultak, nemcsak eredeti alkotásaikkal, hanem Erkel Ferenc a legmagasabb műforma, az opera terén is megteremtette az önálló nemzeti zenei kulturát. Az 50-es évek nyomasztó viszonyainak terhe alatt, mint a palma nőtt, aztán rohamosan; s a 60-as évek második szabadság-virulásában érte el öntudatos alkotásainak rózsakorát. A rákövetkező évtizedektől kezdve pedig, mint gazdag rakományokkal megterhelt gálya, feltartóztatlanul haladt tova manapságig a nemzetközi verseny széles országútján. — A millennium van, vagy legalább hivatva a magyar kulturét ez ágában is bemutatni a világnak azt a kronologikus haladást és fejlődést, mely egyik büszkeségét képezheti a magyarnak. Mert manapság már ott állunk, — s ezt önérzetesen elmondhatjuk — hogy ha nem is mennyiség és legmagasabb nivó, de aránylagos szám tekintetében, hogy nincs a zenének oly ága, oly műfaja, melyben nagyszámban ki ne állíthatnánk oly termékeket, melyek a világ bármely művelt nemzete zeneirodalmában is méltán helyet foglalhatnak. Egy tekintetben pedig éppenséggel unikum-számban mutathatjuk be magunkat, ez a magyar népirodalom. Oly szerfelett gazdag, változatos s pazar becsü kincsünk, ez eredetiség hangulat, forma,

dallamosság s jellemzetesség tekintetében, melyvel — bátran lehet állítani — semmi nemzete sem versenyezhet a világnak. S mennyiség tekintetében így is áll a dolog, mert nem túlozok, azt állítva, hogy ha a millenniumi kiállítás országos művészeti s főleg zenészeti szakbizottságának az országos kormány kellő anyagi eszközöket bocsátana a rendelkezésére; dalgyűjteményünk meghaladná a tizezer számot. Ezt aztán méltán nemzetközileg is méltányolni tudná, mint oly forrást, melyből minden irányban merithetne. — De emellett nem játszanók az intenzív figyelemre nem méltó szerepet azzal sem, ha lehetséges volna mindazt a számtalan kulturtörténeti s fejlődési zenekiadványt és terméket mind egy tömegben kiállítani, a mi az előző századokban Magyarországon megjelent, különösen pedig a most folyó században, mely bizonyára mennyiség, minőség s műfaj tekintetében, egyformán tiszteletét és elismerését vonná maga után a művelt idegen látogatóknak. De közvetlen haszon lenne ez a magyar nagy közönséggel szemben is, mert ebből meggyőződnenek mindazok a Tamások, — van ezekből pedig igen sok — a kik még manapság is abban a hitben élnek, hogy a magyar egyetemes színészirodalmi világ csak a csárdásnál kezdődik és végződik. De vajjon nem a legnagyobb utópiális álomban ringatom-e magamat, mikor ilyen aspirációnak még csak a gondolatával is foglalkozni merek, egy magyar zenelap hasábjain? Én azt hiszem igen, mert igaz bár, hogy ehez nem kellene más mint az intéző körök belátása, nem is tulságos áldozatkészsége s főleg az ügy iránti lelkesedése, de ha művészetről, főleg pedig zenéről van szó Magyarországon, akkor egyszerre nagyot hall a kormány, parlament s millenniumi kiállítási bizottság s rögtön kész a felelet, hogy nincs s háromszor is nincs pénz! Pedig én azt hiszem, hogy ez jobban felköltené a művelt idegenek figyelmét és érdekelttségét, mintha azt fogják látni — bár azt is érdemes tudni, — hogy hányféle fajtája van Magyarországon az oktalan állatok tenyésztésének, vagy hányféle öldöklő eszközt használt tiz századon keresztül? Mert hódítani szellemileg: erre van szüksége ma már a magyar faj és államnak első sorban. Erre nézve soha sem volna szabad azt hangoztatni, hogy nincs pénz! Sőt ha nem volna annyi, mint van sok más feleslegesre: még akkor is drága kamat mellett kellene rá költsön felvenni. Mert csak az a tőkéje nem vész kárba egy nemzetnek (soha, melyet a művészet felvirágoztatására fordít.

Id. Ábrányi Kornél.

Villamvilágítási és erőátviteli gyárak.

Házi, lakás és bolt villamos vezetéki berendezések

a villamos központi telephez való kapcsolásra, főtállás mellett elvállaltatnak.

Villamos és kombinált

csillárok, fali karok, álló lámpák stb.

dús választékban raktáron tartatnak

saját gyártmány

Siemens és Halske

Budapest,
VIII. ker., Kerepesi-ut 9/a. szám.

Különösen ajánljuk

a legkittünőbb szerkezetű

egyenáramu, valamint váltakozó áramu

ívlámpáinkat.

Költségvetések és felvilágosítások készséggel és díjtalanul szolgáltatnak.

„LYRA“ Wiener Productiv-Genossenschaft der Claviermacher
WIEN
Siebenbürgengasse 13.
Mindenféle barna és fekete
Stutz és „Mignon“ zongorák
keresztthurozva,
amerikai rendszer szerint készítve.
Budapesti főraktár:
HARMONIA zongoraterem.

CARL HAMBURGER
zongoragyár
Bécsben, V., Mittersteig Nr. 23.
Magyarországon rendkívül elterjedt és kedvelt zongorát ajánlja a zeneközönség figyelmébe.

GIRIKOVSKY A.
zongoragyár
Bécs, VI., Webgasse Nr. 3.
Nagyon keresett közepű és jó minőségű zongorák.

V. OESER
zongoragyár
Bécsben, VI., Magdalenenstrasse 58.
A legkeresettebb közepű zongorák amerikai rendszerrel dolgozva, keresztthurokkal ellátva.
Különösen szépek és ajánlatosak a
MIGNON-ZONGORÁK,
melyek kis alakban
szép és erős hanggal bírnak.

A. PROKSCH
zongoragyár
REICHENBERGBEN.
Elsőrangú gyártmányok gyönyörű hanggal és angol mechanikával
Disz-zongorák és pianinok
barna és fekete fából
ARANY VÉSETTEL.
Folyton raktáron a HARMONIA-nál.

FRANZ PEUKERT
Bécs, V., Mittersteig Nr. 15.
Olcsóbb zongorák teljes jótállási képtelenséggel. Különösen kedveltek a rövid Mignon zongorák barna vagy fekete fából.

PRODUKTIV-GENOSSENSCHAFT DER HARMONIUMMACHER WIENS
V., Hartmannngasse 10
Bécs leg híresebb Harmonium-gyára. Különösen ajánlatos a tartós és jó hangú iskola Harmoniumok.

SHELL JÁNOS
uri- és női cipész-mester
BUDAPEST,
Aranykéz-utca 4.

Rowland Macassar-Oil
For the growth, restoration and beautifying the human hair.
Rowland Kalydor
Pears
Genuine Transp. Soap
For improving and beautifying the complexion
Udv. illatszertár
Vértessy Sándor
Krisztof-tér 3. szám.
Ajánlja
gazdagon felszerelt illat-raktárát
Eau de Cologne
Russe
Guerlain.
VELOUTINE
Poudre de Riz spéc.
blanche,
Rosée, Rachel.

Fontos hölgyeknek!
Van szerencsém a t. hölgyvilág szíves tudomására hozni, miszerint kizárólagosan oszakis szakavatott női kizsolgálatlall berendezett
HÖLGYTEREMET
BUDAPEST, VIII. ker., főherceg Sándor-utca 12. szám alá helyeztem át
Készítetek pontos méretek szerint: haskötők, méh előesési köldök és minden egyéb sérvkötők, orthopédiai fűzők egyenesítő- és járógépek.
Fő-üzlet: Kiváló tiszteltetl **KELETI J.** cs. és kir. szab. kötszerész.
Budapest, Koronaherceg-utca 17. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

FALUDI és TÁRSA
műterméből
Budapest, Szervita-tér 1 sz.
szerzi be.
KÉP-REJTVÉNY
Az előkelő hölgyvilág öltözékeit a jó hírnévnek örvendő
FALUDI és TÁRSA
műterméből
Budapest, Szervita-tér 1 sz.
szerzi be.
FALUDI és TÁRSA
ROBES
BUDAPEST

PLACHT TESTVÉREK
Különlegességek: Iskolai hegedűk. Mech. szalon zenehangszerek. Harmonikafuvolák 1 1/2, 2, 3 oktávás. Sétabot fuvola. Nickel stageolet. Iskolai harmonium. Hangjelzősip dalárdáknak
Cs. és kir. szab. hangszergyártók.
Budapest,
József-tér és Wurm-utcasaroképület
Zenehangszerek legnagyobb raktára.
Ariston,
Herophon,
Helyphon,
Melyphon,
Poliphon,
Pianophon,
Symphonion,
Phoenix,
Viktoria,
Orpheus,
Manophan,
Mignon,
Kintorna.

GROSSMANN S.
FÉRFI-SZABÓ
Budapest, Deák Ferencz- és Bécsi-utca sarok.
Nagy raktár kész férfiruhákban, továbbá mindenféle livrek és pedig:
Legolcsóbb árak és pedig:
1 teli öltöny 16 frt.
1 nadrág 6 „
1 elegáns városi bunda 50 „
1 barsony kabát és mellény 16 „
1 frakköltöny 35 „
Jaquet-öltöny 28 frt.
Frakk-öltöny 28 „
Kék sacco-öltöny 20 „
Utczai öltöny 28 „
Köppeny 30 „
Köppeny prémmel 40 „

SZELNÁR JÓZSEF
(Tulajdonos SZELNÁR ADOLF)
császári és királyi udvari szállító
VIRÁGCSARNOKA
BUDAPEST
IV. ker., Koronaherceg-utca 16. szám

Estélyi, bál, lovagló és korcsolyázó keztyűk
Színes és fekete női és férfi harisnyák
Selyem fichu-eharpok, lady-plaidek, himalaya, uti és kocsizó takar nap- és esernyők, alsóöltönyök, vadász ujjasok és
TITSCHGYULA BALZKY
cs. és kir. szállító
IV., Váci-utca 21, Nagy Kristóf mellett.

KOCH SÁNDOR színház és hangverseny vezetője
1895. április 10-én, esti 7 1/2 ókor a vigadó nagy
A bécsi cs. és k. udv. opera énekművésze
2-dik összhangversenye
MADÉR RAOUL karmester vezetésével

- MŰOR.
1. Wagner Richárd: Lohengrin első a «Grál»-ról
 2. Saint-Saens: Aria a «Samson és Dala» operából
 3. Verdi: Aria az «Alarcobál»-ból
 4. a) Lortzing: Aria a «Fegyverkovács»-ból
b) Verdi: Jelenet a «Falstaff»-ból
 5. Verdi: Kettős az «Aida»-ból
- SZÜNET.
1. Wagner: Ötös a «Mesterdalnokok»-ból
Ehrenstein asszony, Baier asszony, Linkemann, Schittenhelm
 2. Massenet: Aria a «Cid»-ből
 3. Wagner: Kettős a «Bolygó hollan»-ból
 4. Wagner: Finale a «Tannhäuser»-ből
Linkemann, Schittenhelm
- A zongorakíséretet Madelaoul karmester vezeti.

Április hó 17-én harmazor és utoljára fel
10 éves ca hegedűs
BRONISLAW HUBERM
Jegyek kaphatók a «Harmonia» zenemű zongorakereskedésben

A hangversenyedényre alkalm
Dús választékban.
ESTÉLYI ÉS ALKALMI RUHA-SZÖVETEK.
ROTONDOK.
BÁLI-ÉS ESTÉLYI BELÉPŐK.
stb.
HIRSCH ESTVÉREK
DIVATRUHÁZA
Váci-utca 3. BUDAPEST Váci-utca 3.
Legelegánsabb estélyi toillettek, ísi minta után berend termünkben, legelső szaktekintek közreműködésével.

TSCHGYULA
BALITZKY
 cs. és kir. szállító
 Váci-utca 21, nagy Kristóf mellett.

Elegáns
 nyakkendők,
 selyem, vászon
 és batiszt
 zsebkendők,
 férfi fehérnemű

plaidok, himalayai, uti és kocsizó takarók és köpönyegek,
 alsóöltönyök, vadász ujjasok és harisnyák.

DOR színház és hangverseny vállalat.

en, esti 7 $\frac{1}{2}$ ókor a vigadó nagy termében

k. udv. opera énekművészeinek

k összhangversenye

MOUL karmester vezetése alatt.

MŰSOR.

Lohengrin elbeszélése a „Grad“-ról

Samson és Dala operából

osbál-ból

Pegyerkovács

Falstaff-ból

á-ból

SZÜNET.

sterdalmokok-ból

id-ból

Solygó holland-ból

annhäuser-ból

séretet Mademoiselle karmester ur teljesíti.

7-én harmaszor és utoljára fellép a

10 éves oca hegedűs

SLAWUBERMANN

monia zenemű és zongorakereskedésben (váci-utca 9.)

gversenyjénre alkalmas.

Dús választékban.

IRSCH ESTVÉREK

DIVATRUHÁZA

ei-utca 3. BUDAPEST Váci-utca 3.

vi. toillettek, párisi minta után berendezett saját mű-
 ső szaktekintők közreműködésével, készíttetnek.

**SELYEM-
 BLUSOK.
 FEJ ÉCHARPES
 ÉS FICHUS.
 PÁRISI
 LEGYEZŐK.
 HARISNYÁK.
 stb.**

K. K. HOF- & KAMMER- KLAVIERMACHER
L. BÖSENDORFER
 WIEN.

Egyedüli képviselője Budapesten
CHMEL J. és FIA
 CS. ÉS KIR. UDVARI ZONGORATEREM
 BUDAPEST, (HAAS-PALOTA.)

ZIRNER TESTVÉREK ÉKSZERESZÉK
 ES ÓRASZÁLLTÓK
 Váci-utca 26. BUDAPEST Váci-utca 26.
 Gyémántok, drágakövek, ékszerek, arany és ezüstárúknak legnagyobb választéka
 Svájci zseborák és cseh gránátárú gyári raktára, eredeti áron.
 * * * * * Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve átküldjük. * * * * *

GOTTSCHLIG ÁGOSTON
 tea, rum és cognac nagykereskedő
 BUDAPEST
 IV. kerület, Váci-utca 6-ik szám VI. kerület, Andrassy-ut 23-ik szám
 „A mandarinhoz” „Hong Cong városához”
 a városháztér közelében. a magy. kir. opera átellenében.
 Közvetlen behozatal ered. teákban, jamaica és brazilai rumban, ered. francia cognacok és külföldi likörök.
 Borok, pezsgők. * * * * * TELEFON. * * * * * Kávé, csokoládé.
 * * * * * Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. * * * * *

Helyiségváltoztatás
KIRSCHNIK ÁGOSTON ÖZVEGYE
 keztyű-gyára
 nagyban és kicsinyben.
 BUDAPEST
 Kossuth Lajos-utca 1. sz.
 Előbb
 Koronaherceg-utca 1.

EISENSCHIML ÉS WAGTL
 a fényképészet
 és rokokoszakmák összes kellékeinek
 gyári raktára
 BUDAPEST
 Váci-utca 12. szám.
 BÉCS
 VII. Kaiserstrasse 62.
 Árjegyzékek ingyen és bérmentve

GRADL F. ADOLF UTÓDA
 papír-, író-, rajz- és festészeti eszközök raktára
 Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 18. szám.
 Üzleti könyvek és nyomtatványok.
 * * * * * Mindennemű levélpapírok díszes dobozokban, emlékkönyvek, társasjátékok, imádságoskönyvek. * * * * *
 Üvegfestészeti utanzatok.
 Olajfestmények, fényképek, szentképek ráámában nagy választékban kaphatók.
 Krétarajzok fénykép után pontosan elkészíttetnek.

Magy. Kir. Orsz. Üvegfestészeti Műintézet
FORGÓ ÉS TÁRSA
 BUDAPEST
 VII. Balassa-utca 6.
 Templomi, profán üvegfestészet
 valamint mozaik
 és edzett ablakok kivitele.
 Felvilágosítással, valamint tervekkel
 az intézet bármikor szívesen szolgál.

Bécs legnagyobb zongoragyára
 Gőzszóval dolgozó gyártelep
 teljesen korszerű berendezéssel

Gebrüder Stingl
 Wien, Laxenburgerstrasse 32.

Nagy kivitel kelet felé.
 Készít zongorákat, pianókat mindenféle alakban és árban, rendkívül erős és zengzetes hang, tartós hangszer.
 * Képes árjegyzékek bérmentve. *

E. MASLÓ
 Schüler Bösendorfer
 zongoragyár Bécsben.
 VI. Bezirk, Mollardgasse 14. I. c.
 Ezen zongorák hangban rendkívül hasonlítanak Bösendorfer gyártmányaihoz, mert készítjük hosszú éven át a Bösendorfer gyárban tanulta a zongorakészítés mesterségét.

PEIFFER
 Schüler v. Bösendorfer
 Bécs, IX., Rossauerländer 25.
 Kifűnő zongorák, melyek finom hangjuknál fogva majdnem teljesen egyenértékűek a Bösendorfer zongorákkal.
 Kizárólag a Harmonia zongorateremben.

FRANZ WOLLEK
 zongoragyár
 Bécsben, VI., Margarethenstrasse 39.
 Jóminőségű
 tartós zongoráit
 ajánlja a közönség figyelmébe.

L. MAGRINI e FIGLIO
 Corso 12. Trieste.
 Stabilimenti Pianoforti.
 Újonnan alapított rendkívül versenyképes gyár külön gyártmányokkal főleg ajánlatosak a gyönyörű kivitelű pianók.
 Kizárólagosan képviseli a „HARMONIA” zongoraterem Budapesten Váci-utca 9.

BUCHTA Szerb kir. udvari szállító zongoragyár
 Bécs, V., Castellelgasse Nr. 12.
 Készít tartós, jó hangszereket, melyek elegáns alakjuknál fogva nagyon kedveltek.

„PIANO GERSTENBERGER”
 LIEGNITZ.
 Rendkívül tartós jó hangú pianók finom elkészítésben folyton raktáron a „HARMONIA” zongorateremben.

BENYOVIĆS M.
 Kárpitos és díszítő — Tapicier et decorateur
BUTOR-TERMEI
 Budapest, Szervitater 8. I.
 Ajánlja dusan felszerelt raktárát
 háló-, ebédlő-, szalon-
 uri berendezésekben.
 Függgönyök és díszítések i/ésesen és stílszerűen készíttetnek el.

„A Cremonai hegedüs“ — Aradon.

A magyar vidéki városok közül Arad az első, mely Hubay operáját a „Cremonai hegedüs“-t, színtre hozta, a mint előre látható volt, nagy sikerrel. Leszkay igazgató, a városi színház derék igazgatója, mindent elkövetett, hogy e szép mű, a mennyire egy vidéki színház korlátai megengedik, méltón kerüljön színtre. A „Cremonai hegedüs“ nagy zenekarral van instrumentálva s valóban bámulatn, milyen ügyesen tudta a színház karmestere, Barna Izsó, a kis zenekart beilleszteni a nagy keretbe. Ha a központ csak némileg segitene az aradi színház igazgatóságát, ott állandóan jó opera előadásokat lehetne tartani, ép úgy Kolozsvárott, Szegeden és Temesvárott. Így látszik a m. kir. operaház intendánsának fogalma sincs arról, hogy mennyire előnyére válnék ezen csekélyke szubvencionálás első sorban a m. kir. operaháznak. Vegyen egyszer magának annyi fáradságot és járja be a nevezett vidéki városokat, több hasznot fog hozni ezen utja egy vezetése alatti kir. operaházra, mint egyáltalán a hazai zeneművésztetre, mintha Olaszországba rendez kéjutazásokat tuezat énekesek felkutatására, kik nálunk megbuknak.

Az aradi sajtó a „Cremonai hegedüs“ előadásairól következőképpen nyilatkozik:

Ritka zenei élvezetnek voltunk a részesei tegnap. Már maga az is elég vonzó volt, hogy Hubay Jenőnek, a hírneves hegedűmesternek „Cremonai hegedüs“-ét a m. kir. operaház után nálunk adták először az országban, de a premiért még érdekesebbé tette az a körülmény, hogy maga Hubay Jenő is részt vett abban az ő igazán művészi, gyönyörű hegedűjátékával.

A fővárosi zsurnalisztika legfinyásabb kritikusai teljes elismeréssel adóztak Hubay Jenőnek az új dalmű színrehozása alkalmából. Olyan melegen, olyan dicsőreleg nyilatkoztak róla, a mit csak igazi mesterművekkel szemben szoktak ezek az urak maguknak megengedni. Az újdonságnak ebben a kiváló figyelemben való részesítése méltán kellett fel az este kívánságunkat s mondhatjuk, nem esalódtunk felcsigázott várakozásunkban.

Hubay dalműve több igaz-gyöngyöt tartalmaz. Különösen az első részben olyan hatalmas áriák vannak, a melyek jól interpretálva nem téveszthetnek hatást s melyeken itt-ott az idegen librettóval szemben is homlokegyenest felelisan egy-egy jól eső magyar motívum. Már maga a nyitány megragadó, nem hiába zúgott fel utána olyan intenzív tapsvihár. Gianina, Sandro és Filippo szólói mind megannyi remek, melyek élvezésével reggelig sem tudnánk betelni.

Hogy az előadás olyan kitűnő volt, abban R. Réthy Laura asszonyt illeti meg az érdem első sorban és főleg Gyönyörű, hatalmas hangját, annak óriási terjedelmét tegnap teljes fényében csillogtatta. Magát Hubayt is annyira meglepte ez a vidéken feltűnően szokatlan hanganyag, hogy nyílt színen, a mikor kitapsolták, egy meleg köszörintással fejezte ki elismerését a kiváló művésznőnek. Réthy Laura különben is állandó óváczió tárgya volt s erre a meleg kitüntetésre teljes mértékben rászolgált.

Hasonló dicsőreleg kell megemlékeznünk Mezei Mihály Sandorjéről, a mely szintén színvonalon állott. Mezei nagy könyvedtséggel győzte le a nehéz énekparti minden csínját-bínját s nyílt színen ő is többször kapott zajos tapsokat.

Még a mindig jó Csatárt (Taddeo) és Hunyadyt (Filippo) dicsérjük meg, a kik szokatlan ambícióval és teljes készütséggel járultak hozzá az opera sikeréhez. Nem szabad azonban megfeledkeznünk Barna Izsóról, a genialis karmesterről sem, aki oly rövid idő alatt mesteri előadást produkált egy zene-, mint az énekekkel. Hubay Jenő nem is késett kifejezést adni ez iránti meleg elismerésének és köszönetének.

Hubay Jenő hegedűszólója, melyet az első részben, színpalak mögött játszott, minden tekintetben mesteri, elragadó volt. Bámulatos az az erő, az a technika, melylyel ő a „száraz fát“ kezeli. Érzelmmel teljes, siró-rívó, bánatos minden hang, gyönyörűség, valódi élvezet meghallgatni. — Zajosan tapsolták a lámpák elé s a kiváló mester és hegedűművész azzal hálálta meg a közönség meleg elismerését és minduntalan ismétlődő tetszésnyilvánítását, hogy az opera után Schreyer Harry diskrét zongorakísérete mellett eljátszta Vieux-temps adagiját s saját szerzeményét, egy fantasztikus, de

igen kedves mazurkát. Még ezt is meg kellett ismételnie. Az opera után számos izben hívták lámpák elé a többi szereplővel együtt.

Természetesen: telt ház. *Aradi Híradó.* Másodszor adták tegnap a zseniális művész és komponista művet „A cremonai hegedüs“-t.

A hatás talán még nagyobb volt, mint első estén és az első felvonásbeli hegedű szóló után valóssággal viharszerűleg tört ki a taps.

Szerzőnek a felvonások végén igen sokszor kellett megjelenni a közönség előtt.

Hubay Jenő az opera után koncertet adott.

Ez a koncert volt a fénypontja a tegnapi estnek. Magyar dalokat adott elő a művész, melyeket még egy szalondarabbal kellett megtölteni.

Bámulatos hegedűművészetét egész teljességében ragyogtatta ebben a koncertben, melynél a kritika már-már teljesen megszűnik.

Alföld. Hubay Jenő operája a Cremonai hegedüs, tegnap feledhetetlen élvezetet nyújtott a közönségnek, mely a kitűnő hegedűművészt és zeneszerzőt kitűnő lelkesedéssel üdvözölte. A magán hegedű részek, melyeket Hubay Jenő személyesen játszott el, oly zajos tapsot idéztek elő, a milyen csak ritka alkalmakkor hangzott színházunkban.

Legközelebb a kolozsvári nemzeti színházban kerül színtre a „Cremonai hegedüs“.

Djamileh.

(Regényes opera egy felvonásban. Szövegét írta Gallet Lajos, magyarra fordította Ábrányi Emil. Zenéjét írta Bizet György.)

A korán elhalt szerencsétlen sorsu Bizet György csakis halála után arat elismerést és dicsőséget; művei egyenként öbredeznek igaz életre és míg szerzőjük hányt-vetett tetemei a Père Lachaiseben pörladoznak, azok diadalmas körönten bejárvák az egész művelt világot. Bizet belehalt a halhatatlanság utáni hasztalan törekvésbe, de művei ismét föltámasztották örök életre. És míg az élet megtagadta a dicsőség után szomjuzótól nemesak a babért, de még a kenyeret is, addig most halála után dicsőség és babér bőven kijut neki és művei szellemi köztulajdonává lettek a földkerekségnek. Nem tudott megélni, de övé a halhatatlanság — ez egyike a sors bízár szeszélyeinek, melyből a legtöbb igazi tehetségnek mindenkor bőven kijutott.

Bizet György két művével szerepelt eddig operánk játékröndjében. A csodaszép Carment 1876. év október 28-án adták először a nemzeti színházban és azóta mind a mai napig ez a dalmű állandó, kedvelt repertoirdarabja volt közönségünknek. Ellenben a Gyöngyhalszok című operája, melyet Mahler Gusztáv 1888. év október hó 25-én mutatott be először a m. kir. operaházban, már néhány előadás után nyomtalanul letűnt a műsorról. Tartunk tőle, az lesz sorsa a ma bemutatott Djamileh-nek is, melynek minden szépsége dacára csak tuzott optimizmussal jósolhatnánk életképességet...

Bizet a később „Djamileh“-re elkeresztelt egyfelvonásos operát (eredeti címe: „Namouna“ volt) az 1871. év végén írta, tehát a Gyöngyhalszok és a Szép perthi leány című operák után, de a Carmen előtt. A Djamileh 1872. május 22-én került először színtre a párisi opéra comiqueben és teljesen elbukott; azóta többször próbálták fölleveníteni, de mindannyiszor hasztalan. A mű tartós érdeklődést nem tudott kelteni sehol.

A balsiker főoka a hihetetlen bázgyu és unalmas szövegkönyvben keresendő. Az öt negyed óráig tartó dalműnek ugyszólván semmi cselekvénye és csak három szereplő személye van: Harun, egy gazdag keleti Don Juan, Splendiano, volt nevelője és Djamileh, rabnője, a ki szerelmes urába, Harunba. És mikor Harun, a ki minden négy hétben szeretőt cserél, Djamileht is az obligát hónap elteltével el akarná boesátani, ez őt meggyőzi igazi szerelméről és megkérleli, minek folytán Harun nem vesz új rabnőt, hanem megtartja továbbra is Djamileht. Ennyi az egész.

Ehez a primitív szöveghez már most Bizet fölötté bázgyo, poétikus zenét írt, mely valóban jobb sorsot és jobb szöveget érdemelt volna. A Carmen szerzője már mutatja e bázgyo miben is egyéniségének minden megkapó vonását. Szellemes és poétikus, naiv és szenvedélyes, minden színnel rendelkezik palettáján. A mellett kitűnően karakterizált keleti jellege van a zenének; érzéki mámor, valósságos hasis-gyönyör varázsa ömlik el az egész művön. A hangszerelése szellemes, habár gyakran bizarr, de már e műben is teljesen igazolja Wagner Richárd ismeretes mondását a Carmenről („endlich einer, dem wieder etwas einfällt.“)

A dalmű nyitánya egy pikáns indulóval (c-mollban) kezdődik, a mely később a rabszolgakereskedő bevonulásával visszatér; ehhez fűződik az almetáncz egy részlete, a mely hatásos fokozódással átvész egy rövid, erőteljes befejező részbe.

Az első jelenést a Niluson evező hajósok poétikus karéneke („már lement a nap“) vezeti be, kár, hogy ezen a színpalak közt tulságos halkan énekelt karének és hárfa kísérete egészen elveszett a mai előadás alkalmával. Szép zeneképpel (12/s, fis-moll) kíséri a zenekar Djamileh első megjelenését. Splendiano groteszk kupléja („a virágfakadáshoz“) és kettőse Harunnal egész nyomtalanul vesz el, de annál szebb és határosabb Harun áriája („mindegy nekem, ha esőkol hévvel“), mely csak az andantino részben („jó ha szöke, jó ha barna“) lapul el és lesz erőltetetté. Kedves rondoszerű dal Djamileh arietteje („elröpült a kába álom“), mely a végén a keringő ritmus felé közeledik, ügyes a Splendiano bordala („mily pompás terített asztal mellett“) és a keleti zenének valósságos gyöngye Djamilehnek a lahorei királyról szóló gházelle, mely egy hegedű-pizzicatók és hárfarapeggák, közbe fuvola és klarinét által kísért kedves buskomor melodióval hozakodik elő. Ellenben Harunnak válasza („busulni kár“) a Szép Helena, Hoffmann, Rip és más francia operettek emlékeztető kopott zenei közhely, melyért csak a reá következő üde, friss terezett kárpótól némileg.

De az egész partitúrának gyöngye az ezután következő kánonszerű karének („nézd csak a szépet“) pompás ritmikájával és szellemes dinamikai fokozódásával, mely a graecizoz zenekari utójátékban leli határos befejezését. Ma este ez az egyetlen szám aratot általános és őszinte elismerést, a többi mind hatástalanul hangzott el.

Djamileh panasza (lamento) üres, kifejezéstelen és erőltetett, a rabszolgák bevonulása a nyitányból ismeretes indulót ismétli, de igen bázgyo (valósságos hamisítatlan Bizet) a reá következő almetáncz, mely egy jellemző keleties melodiót hoz elő szellemes hangszerelésben és hatásos fokozódásban. Splendiano dala („most már a leányka enyém lesz“), amolyan operette kuplé, a befejező szerelmi duett pedig csak a végén; Djamileh kifakadásánál („oh játszottál velem“) és az együttes részben („hallgasd vallomásom“) keltett némi érdeklődést az addig már kifáradt, unatkozó közönségnél.

Az újdonság a mai bemutató előadáson csak közepes sikert aratott, többször hívták ugyan a szereplőket a függöny elé, de ez az elismerés csak is az előadó művészeknek szólt, maga a mű egész hidegen hagyta a közönséget.

A czímszerepet Hilgermann Laura asszony énekelte; ez az intelligens énekesnő ma is mindenképen megfelelő művészi föladatának, érzéssel énekelt és eléggé tisztán és érthetően ejtette ki a magyar szöveget. Harun szerepében sok sikerült momentuma volt Arányinak is. Splendiantól Dalnoki diszkrét komikummal látta el.

A zenekart Grossmann karmester vezényelte, sok gondnal és művészi nuanczirozással.

Dr. Böldi Izor.

A „Harmonia“ zeneműkereskedés minden

Zenemű

Mascagni h... kezünkbe. Eszünk ág... a ki a névtelens... vándorszínész... karmesteri széké... híressé tette nev... első színpadait. M... Byronnal: „I awe... famous.“ Felébre... bernek találom n... És jól esett... megérdemelt tisz... neköltőnek, a... fővárosunk zenek... nyára nem lesz... latásra.

De mi mér... A jór eső... megbecsülése fele... panaszunkat a sa... meg nem becsüle... Mert az nyi... gniak és az előadó... mozzák kitüntetés... felfogásu Ausztri... nagy művészeit f... rendet tüz mellér... énekesekké nevez... kir. operaházban... egy is, a kit e tü... József, a magyar... magasló régi alak... egy érdemkereszt... ban bőkezű!) feje... kimagasló érdeme... Nálunk az... a főváros által eg... lyét a belügyminis... jóvá és ha az ors...

* Ez érdekes... ezikkel a „Magyar Uj... delmevel, ki a magyar... érdeklődéssel viselteti... notabilitása felszóllal... szolgáltató baj csakha...

Alapítva 1802-ben

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

os. és kir. udvari szállítók, kir. szabad. nagykereskedők

Budapest, V., Erzsébet- és Deák-tér sarkán.

Mindenmü futó és szalon szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők, bútorszövegek, stanell-takarók, lópokróczok stb. s szakmába vágó czikkék dúsan felszerelt raktára.

Kimerítő ábrás árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Alapítva 1803-ban

Menyasszonyi kelengyék a legszebb és legdivatosabb kivitelben.

Fehérnemű különlegességek párisi modellek szerint

KOLLARITS JÓZS. és FIAI

IV., Városház-tér 8. • BUDAPEST • az „Ypsilanti“-hoz.

vászon, fehérnemű és szövött árak raktárában a legjutányosabban kaphatók.

Szalon és utcai czipők

* Az egyedül legjobb

Karlsbadi czipő

Téli vízhatlan czipő

urak és hölgyek részére.

KAJÁRI DEZSÓ

Dorottya-utca 9. sz.

Etablissement pour la peinture * Gizella-tér Haas-Palota.

Különlegesség: az elefántsontra való kisebbítés

A fent elősorolt munkákat természet után vagy bármely arczkép után készítik el.

STRELISKY, PIETZNER, PROCHASKA

Gizella-tér (Haas-palota).

Kárpitos és diszítő

Kardos D.

Fabator raktár

BUDAPEST,

Ferencz József-tér 6. sz.

(Lánchíddal szemben Zrinyi-u. sarkán.)